

# Preexpoziční profylaxe HIV (PrEP)

**MUDr. Pavel Dlouhý**

Infekční oddělení a HIV centrum, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, Krajská zdravotní, a. s.

HIV infekce se stala díky moderní léčbě chronickým onemocněním s délkou přežití srovnatelnou s běžnou populací. Podmínkou je včasná diagnóza a nasazení anti-virotik, která vedou k virové supresi a pacient tak přestává být infekční (léčba jako prevence). Jinou formou prevence HIV/AIDS je preexpoziční profylaxe (PrEP), tedy užívání protivirotických léků HIV negativními osobami ve zvýšeném riziku nákazy. Přehledný článek uvádí klinické studie, vhodná léčiva, indikace, používané režimy (denní, on demand a injekční), náplň poradenství a vyšetření potřebná k tomu, aby se jednalo o bezpečnou a účinnou preventivní aktivitu.

**Klíčová slova:** preexpoziční profylaxe, HIV, AIDS, tenofovir, emtricitabin, cabotegravir.

## HIV pre-exposure prophylaxis (PrEP)

Thanks to modern treatment, HIV infection is now seen as a chronic disease with a survival rate comparable to the general population. Early diagnosis and the use of antiviral drugs, which stop the virus from multiplying and making the patient infectious (treatment as prevention), is essential. Another way to prevent HIV/AIDS is pre-exposure prophylaxis (PrEP), which is when HIV-negative people who are at high risk of infection take antiviral drugs. This review article talks about the clinical trials, the right drugs, how they are used (daily, on-demand and injectable), counselling and testing needed to make this a safe and effective way to prevent HIV.

**Key words:** pre-exposure prophylaxis, HIV, AIDS, tenofovir, emtricitabine, cabotegravir.

HIV infekce již není takovým strašákem jako před 30 lety, kdy lidé v kinech sledovali pohnutý osud Toma Hankse ve filmu Philadelphia. Velmi účinná a bezpečná léčba moderními antiviroty způsobila, že se pacienti s HIV infekcí dožívají stejného věku jako ostatní populace. Podmínkou je včasná diagnóza a okamžité zahájení léčby. Široká dostupnost testování na HIV je proto zásadní pro osud infikovaných osob. Organizace spojených národů a její agentura UNAIDS („Joint United Nations Programme on HIV/AIDS“) stanovily jako zásadní cíl dosáhnout 95-95-95: členské státy mají být schopny diagnostikovat 95 % nakažených, 95 % z nich poskytnout léčbu a u 95 % léčených osob dosáhnout virové suprese. Lidé s nedetekovatelným virem v krvi nemohou přenést infekci na své sexuální partnery („U = U“, Undetectable =

Untransmittable), což je základem konceptu „léčba jako prevence“ (1).

V České republice se daří dosahovat cílů OSN v oblasti léčby HIV infekce – dostanou ji všichni pacienti a v naprosté většině případů jsou léčeni úspěšně. Horší výsledky máme v testování a vyhledávání infikovaných, což se nedaří zejména u zahraničních rezidentů pobývajících dlouhodobě na území České republiky, nedostatečné je testování mezi injekčními uživateli drog.

Přes dobrou prognózu většiny osob žijících s HIV je jistě mnohem lepší se vůbec nenakazit. Stále platí tradiční doporučení: vyhýbat se promiskuitnímu a jinak rizikovému sexuálnímu chování, používat kondom a neaplikovat drogy nitrožilně. Přes všechnu osvětu, léčebné a preventivní programy se v roce 2023 ve světě nakazilo 1,3 milionů lidí. Také v ČR počty nově nakažených neklesají

## DECLARATIONS:

### Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

### Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18<sup>th</sup> WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

### Conflict of interest:

Not applicable.

### Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: **Med. Praxi. 2025;22(1):66-70**  
<https://doi.org/10.36290/med.2025.008>  
 Článek přijat redakcí: 22. 10. 2024  
 Článek přijat k tisku: 4. 2. 2025

**MUDr. Pavel Dlouhý**  
 pavel.dlouhy@kzcr.eu